

Czwartek, 21 października 2021 r.

P9_TA(2021)0438

Pandora Papers: konsekwencje dla działań na rzecz zwalczania prania pieniędzy, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 października 2021 r. w sprawie afery Pandora Papers: konsekwencje dla działań mających na celu zwalczanie prania pieniędzy, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania (2021/2922(RSP))**

(2022/C 184/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając oświadczenie wydane 8 października 2021 r. w kontekście otwartych ram Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)/G-20 w zakresie przeciwdziałania erozji bazy podatkowej i przenoszeniu zysków w sprawie dwufilarowego rozwiązania problemów podatkowych wynikających z cyfryzacji gospodarki,
- uwzględniając swoją rezolucję z 19 kwietnia 2018 r. w sprawie ochrony dziennikarzy śledczych w Europie: przypadek słowackiego dziennikarza Jána Kuciaka i Martiny Kušnírovej ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 25 listopada 2015 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach ⁽²⁾ (rezolucja TAXE),
- uwzględniając swoją rezolucję z 6 lipca 2016 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach ⁽³⁾ (rezolucja TAX2),
- uwzględniając swoje zalecenie dla Rady i Komisji z 13 grudnia 2017 r. przyjęte w następstwie dochodzenia w sprawie prania pieniędzy, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania (zalecenie PANA) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 26 marca 2019 r. w sprawie przestępstw finansowych, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania ⁽⁵⁾ (rezolucja TAX3),
- uwzględniając swoją rezolucję z 18 grudnia 2019 r. w sprawie praworządności na Malcie po ujawnieniu najnowszych informacji w sprawie morderstwa Daphne Caruany Galizii ⁽⁶⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie planu działania na rzecz kompleksowej unijnej polityki zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (C(2020)2800),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie kompleksowej unijnej polityki zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu – plan działania Komisji i dalszy rozwój sytuacji ⁽⁷⁾,
- uwzględniając sprawozdania na temat planów dotyczących filarów I i II przyjęte w kontekście otwartych ram OECD/G-20 14 października 2020 r., jak również wyniki przeprowadzonej przez OECD analizy ekonomicznej i oceny skutków tych propozycji,
- uwzględniając swoją rezolucję z 21 stycznia 2021 r. w sprawie zmian w unijnym wykazie rajów podatkowych ⁽⁸⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 03/2021 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) z 26 stycznia 2021 r. pt. „Wymiana informacji podatkowych w UE: solidne podstawy, niedociągnięcia we wdrażaniu”,

⁽¹⁾ Dz.U. C 390 z 18.11.2019, s. 111.⁽²⁾ Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 51.⁽³⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 79.⁽⁴⁾ Dz.U. C 369 z 11.10.2018, s. 132.⁽⁵⁾ Dz.U. C 108 z 26.3.2021, s. 8.⁽⁶⁾ Dz.U. C 255 z 29.6.2021, s. 22.⁽⁷⁾ Dz.U. C 371 z 15.9.2021, s. 92.⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0022.

Czwartek, 21 października 2021 r.

- uwzględniając sprawozdanie specjalne ETO nr 13/2021 z 28 czerwca 2021 r. pt. „Działania UE na rzecz zwalczania prania pieniędzy w sektorze bankowym pozostają rozproszone i nie są wdrażane w wystarczającym stopniu”;
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 maja 2021 r. pt. „Opodatkowanie działalności gospodarczej w XXI wieku” (COM(2021)0251),
  - uwzględniając pakiet ustawodawczy przedstawiony przez Komisję 20 lipca 2021 r. w celu wzmocnienia unijnych przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie wdrożenia wymogów UE dotyczących wymiany informacji podatkowych: postępy, wyciągnięte wnioski i przeszkody do pokonania ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 7 października 2021 r. w sprawie reformy polityki UE w zakresie szkodliwych praktyk podatkowych (w tym reformy Grupy ds. Kodeksu Postępowania) ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że afera Pandora Papers dotyczy ogromnego wycieku danych, bezprecedensowego pod względem wielkości, dokumentującego beneficjentów rzeczywistych podmiotów korporacyjnych mających siedzibę w rajach podatkowych; mając na uwadze, że Międzynarodowe Konsorcjum Dziennikarzy Śledczych (ICIJ) rozpoczęło publikację dokumentów Pandora Papers 3 października 2021 r.;
- B. mając na uwadze, że do ICIJ wyciekło 2,94 terabajta danych, które udostępniono partnerom medialnym na całym świecie; mając na uwadze, że niektóre dokumenty pochodzą z lat 70. XX w., ale większość z tych przeanalizowanych przez ICIJ powstała w latach 1996–2020; mając na uwadze, że według doniesień dane, które wyciekły, dotyczą ponad 330 polityków i urzędników publicznych z prawie 100 krajów, w tym 35 obecnych lub byłych szefów państw i rządów;
- C. mając na uwadze, że dokumenty ujawnione w aferze Pandora Papers pokazują, w jaki sposób zamożni klienci indywidualni, w tym politycy, przestępcy, urzędnicy publiczni i celebryci, przy pomocy pośredników, takich jak banki, księgowi i kancelarie prawne, tworzą złożone struktury korporacyjne zarejestrowane w rajach podatkowych, w ścisłej współpracy z profesjonalnymi dostawcami usług offshore, aby chronić dochody i aktywa przed sprawiedliwym opodatkowaniem i kontrolą;
- D. mając na uwadze, że Pandora Papers to najnowszy poważny wyciek danych ujawniający wewnętrzny mechanizm funkcjonowania świata finansów offshore, po Lux Leaks z 2014 r., Swiss Leaks z 2015 r., Panama Papers z 2016 r., Paradise Papers z 2017 r., Mauritius Leaks z 2019 r., Luanda Leaks i FinCEN Files z 2020 r. oraz Lux Letters z 2021 r.,
- E. mając na uwadze, że afera Pandora Papers pokazuje, że informacje o beneficjentach rzeczywistych odgrywają zasadniczą rolę w walce z praniem pieniędzy i innymi przestępstwami finansowymi oraz że istnieje pilna potrzeba zapewnienia publicznej dostępności i dokładniejszych informacji;
- F. mając na uwadze, że działania opisywane w dokumentach Pandora Papers obejmują tworzenie firm przykrywek, fundacji i trustów w następujących celach: anonimowy zakup nieruchomości, jachtów, samolotów odrzutowych i ubezpieczeń na życie, dokonywanie inwestycji i przenoszenie pieniędzy między rachunkami bankowymi, unikanie podatków i popełnianie przestępstw finansowych, w tym prania pieniędzy;
- G. mając na uwadze, że działania opisywane w dokumentach Pandora Papers, nawet jeśli nie wszystkie są z natury niezgodne z prawem, często stanowią unikanie opodatkowania i naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa;
- H. mając na uwadze, że według doniesień organy podatkowe odzyskały ponad miliard euro w następstwie ujawnienia dokumentów panamskich ⁽¹¹⁾;
- I. mając na uwadze, że nawet według bardzo ostrożnych wyliczeń UE odnotowuje największe straty na świecie w wyniku przenoszenia zysków do rajów podatkowych, a według szacunków co roku traci około 20 % dochodów z tytułu podatku od osób prawnych;

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0392.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0416.

⁽¹¹⁾ Międzynarodowe Konsorcjum Dziennikarzy Śledczych „Panama Papers revenue recovery reaches \$1.36 billion as investigations continue” [W następstwie afery Panama Papers odzyskano już 1,36 mld USD – dochodzenia trwają], 6 kwietnia 2021 r.

Czwartek, 21 października 2021 r.

- J. mając na uwadze, że w wyniku kryzysu finansowego w latach 2008–2009 oraz w związku z szeregiem przypadków ujawnienia informacji na temat praktyk uchylania się od opodatkowania, agresywnego planowania podatkowego, unikania opodatkowania i prania pieniędzy kraje należące do grupy G-20 uzgodniły, że zajmą się tymi kwestiami w skali globalnej na szczelbu OECD w ramach projektu poświęconego erozji bazy podatkowej i przenoszeniu zysków (BEPS), co doprowadziło do opracowania planu przeciwdziałania BEPS;
- K. mając na uwadze, że odpowiednie międzynarodowe przepisy podatkowe mają kluczowe znaczenie dla zapobiegania praktykom uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania oraz dla zaprojektowania sprawiedliwego i skutecznego systemu podatkowego przeciwdziałającego nierównościom i gwarantującego pewność i stabilność, które to elementy stanowią podstawowe warunki konkurencyjności oraz równych warunków działania dla przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich (MŚP);
- L. mając na uwadze, że według unijnego obserwatorium podatkowego kwota majątku finansowego znajdującego się w rajach podatkowych wynosiła w 2017 r. 7 900 mld EUR; mając na uwadze, że kwota ta odpowiada 8 % światowego produktu krajowego brutto (PKB); mając na uwadze, że skutkiem tego jest uszczuplenie dochodów podatkowych o około 155 mld EUR rocznie w ujęciu globalnym;
- M. mając na uwadze, że szacowana skala dochodów podatkowych UE utraconych w związku z samym unikaniem opodatkowania przez przedsiębiorstwa wynosi od 50 do 70 mld EUR rocznie, a kwota ta osiąga prawie 190 mld EUR, jeżeli uwzględnia się inne czynniki, takie jak specjalne rozwiązania podatkowe i nieskuteczność poboru podatków; mając na uwadze, że według unijnego obserwatorium podatkowego około 11 % całkowitego majątku netto UE, czyli 2 300 mld EUR, znajduje się w rajach podatkowych;
- N. mając na uwadze, że Parlament Europejski w swoich rezolucjach i zaleceniach TAXE, TAX2, PANA i TAX3, a także w niedawnych rezolucjach przyjętych na podstawie sprawozdań Podkomisji do Spraw Podatkowych (FISC) wielokrotnie wzywał do reformy międzynarodowego systemu opodatkowania osób prawnych w celu walki z uchylaniem się od opodatkowania i unikaniem opodatkowania;
- O. mając na uwadze, że według Europolu 0,7–1,2 % PKB Unii jest powiązane z podejrzaną działalnością finansową, taką jak pranie pieniędzy związane z korupcją, handlem bronią, handlem ludźmi, handlem narkotykami, uchylaniem się od opodatkowania i nadużyciami finansowymi, finansowaniem terroryzmu lub innymi nielegalnymi działaniami, które dotyczą obywateli UE w ich codziennym życiu; mając na uwadze, że według danych Europolu z 1,1 mln doniesień o podejrzaną działalność w 2019 r. tylko 10 % zostało dokładniej zbadanych przez organy publiczne (przy dużych różnicach między państwami);
- P. mając na uwadze, że chociaż trudno jest oszacować skalę prania pieniędzy, ponieważ ze względu na swój charakter działalność ta nie jest ujawniana, dopóki nie zostanie wykryta, oczywiste jest, że zjawisko to jest coraz powszechniejsze na całym świecie;
- Q. mając na uwadze, że według Biura NZ ds. Narkotyków i Przystępczości co roku pierze się równowartość 2,7 % rocznego światowego PKB;
- R. mając na uwadze, że Komisja wszczęła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko większości państw członkowskich z powodu braku prawidłowej transpozycji czwartej i piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy⁽¹²⁾ do prawa krajowego;
- S. mając na uwadze, że unijne ramy prawne dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu mają braki w egzekwowaniu przepisów w połączeniu z brakiem skutecznego nadzoru; mając na uwadze, że podjęte w ostatnich latach kolejne reformy legislacyjne miały na celu wzmocnienie tych ram prawnych, aby zaradzić pojawiającym się zagrożeniom i niedociągnięciom;
- T. mając na uwadze, że w ostatnim dziesięcioleciu UE przyjęła szereg reform ustawodawczych mających na celu zwalczanie unikania opodatkowania i przestępstw finansowych; mając na uwadze, że reformy te miały pozytywny wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego oraz na ochronę bazy podatkowej i dochodów podatkowych państw członkowskich, co jest warunkiem wstępnym tworzenia miejsc pracy, wzrostu gospodarczego, a zwłaszcza odbudowy gospodarki UE po pandemii COVID-19; mając na uwadze, że coraz bardziej potrzebna jest jednak lepsza współpraca między organami administracji, organami wymiaru sprawiedliwości i organami ścigania w UE;

⁽¹²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73); Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 43).

Czwartek, 21 października 2021 r.

U. mając na uwadze, że Prokuratura Europejska, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Europol, Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz krajowe transgranicznych, prania pieniędzy i uchylania się od opodatkowania; mając na uwadze, że w tych urzędach i agencjach stale brakuje personelu i środków finansowych ze względu na niechęć Rady jako jednej z władz budżetowych do zatwierdzania wystarczających zasobów finansowych i kadrowych w trakcie rocznej procedury budżetowej; mając na uwadze, że Rada, zwłaszcza w kontekście afery Pandora Papers, musi zatem rozważyć i zmienić swoje stanowisko w sprawie rocznej procedury budżetowej na 2022 r. i przyszłych budżetów w celu wzmocnienia zasobów ludzkich i finansowych wyżej wymienionych instytucji;

Uwagi ogólne

1. odnotowuje publikację tzw. Pandora Papers przez Międzynarodowe Konsorcjum Dziennikarzy Śledczych (ICIJ) 3 października 2021 r.; pochwała pracę śledczą ICIJ, ponieważ wnosi ona nieoceniony wkład w ujawnianie tajnych praktyk offshore i podnoszenie świadomości społecznej w kwestiach, które wyraźnie leżą w interesie publicznym;

2. podkreśla rolę międzynarodowego dziennikarstwa śledczego i sygnalistów w ujawnianiu naruszeń, korupcji, przestępczości zorganizowanej, prania pieniędzy i nadużyć, zwłaszcza ze strony osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne; podkreśla kluczowy wkład dziennikarstwa śledczego w ochronę demokracji i praworządności;

3. uważa, że konieczna jest ochrona poufności źródeł w dziennikarstwie śledczym, w tym sygnalistów, i potwierdza znaczenie powoływania się na interes publiczny w przypadku obrony informatorów, którym grożą konsekwencje prawne lub ściganie karne z powodu ujawnienia informacji w wyraźnym interesie publicznym; podkreśla, że jeżeli dziennikarstwo śledcze ma pełnić rolę strażnika w demokratycznym społeczeństwie, należy bronić prawa dziennikarzy do otrzymywania poufnych, tajnych lub zastrzeżonych dokumentów, zbiorów danych lub innych materiałów, niezależnie od ich pochodzenia, oraz do informowania o kwestiach leżących w interesie publicznym bez groźby kosztownych działań prawnych lub ścigania karnego;

4. podkreśla w związku z tym potrzebę ochrony dziennikarzy śledczych przed strategicznymi powództwami zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej (SLAPP), a także przed prześladowaniem, zastraszaniem i groźbami pozbawienia życia; uważa, że aby pomóc położyć kres tym nadużyciom, trzeba koniecznie wprowadzić w UE wiążące przepisy zapewniające solidną i spójną ochronę niezależnych mediów i dziennikarzy przed uciążliwymi pozwami, mającymi ich uciszyć lub zastraszyć; zwraca uwagę na prowadzone obecnie prace nad sprawozdaniem z własnej inicjatywy na temat SLAPP; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja pracuje nad inicjatywą przeciwko nadużywaniu drogi sądowej przeciwko dziennikarzom i obrońcom praw;

5. odnotowuje przyjęcie w 2019 r. unijnej dyrektywy o ochronie sygnalistów⁽¹³⁾ i podkreśla, że państwa członkowskie muszą dokonać transpozycji tej dyrektywy do prawa krajowego do końca 2021 r.;

6. ubolewa, że – jak pokazuje afera Pandora Papers – pomimo dekady skandali podatkowych i przeprowadzonych w UE reform ustawodawczych nie poczyniono wystarczających postępów na szczeblu światowym, aby ograniczyć tajemnicę przedsiębiorstwa oraz powstrzymać zjawisko uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania przy pomocy rajów podatkowych; przypomina, że tajemnica własności przedsiębiorstw jest wykorzystywana do ukrywania osobistych interesów finansowych;

7. zwraca uwagę, że Pandora Papers pokazują, w jaki sposób raje podatkowe dostosowały szkodliwe praktyki do nowych standardów, aby pozostać atrakcyjnymi do celów unikania opodatkowania; jest zdania, że to dostosowanie prowadzi do równania w dół i nieustannego powstawania nowych rajów podatkowych o coraz bardziej atrakcyjnych systemach ze szkodą dla innych, które stają się mniej atrakcyjne;

8. ubolewa, że obywatele i decydenci nadal muszą polegać na wyciekach danych, aby uzyskać dostęp do informacji na temat tajnych praktyk offshore; wzywa państwa członkowskie do poczynienia postępów w udostępnianiu opinii publicznej informacji o beneficjentach rzeczywistych oraz do udostępniania wszystkich pozostałych istotnych informacji parlamentom i właściwym organom, w tym, w stosownych przypadkach, organom administracji podatkowej;

⁽¹³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17.

Czwartek, 21 października 2021 r.

9. zwraca uwagę, że ukryty system ujawniony w dokumentach Pandora Papers podważa reputację legalnych przedsiębiorstw, zwiększa nierówności gospodarcze i społeczne, szkodzi skutecznemu świadczeniu usług publicznych i udzielaniu pomocy osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji, osłabia rozwój gospodarczy tam, gdzie dochodzi do utraty dochodów, a także poważnie obniża zaufanie obywateli do praworządności oraz naszego systemu gospodarczego i demokratycznego;

10. wzywa właściwe organy państw członkowskich, w tym organy administracji podatkowej, aby przeanalizowały zbiory danych ICIJ oraz wszczęły szczegółowe dochodzenia w sprawie wszelkich nadużyć ujawnionych w dokumentach Pandora Papers dotyczących ich jurysdykcji, w tym audyty w odniesieniu do wszystkich osób fizycznych wymienionych w tych dokumentach;

11. wzywa Komisję do dokonania przeglądu danych ujawnionych w dokumentach Pandora Papers i do przeanalizowania, czy właściwe są dalsze działania legislacyjne na szczeblu UE, a także do zbadania, czy w odniesieniu do obowiązującego prawodawstwa konieczne są jakiegokolwiek postępowania egzekucyjne, oraz do przedstawienia Parlamentowi sprawozdania na ten temat;

12. wzywa Prokuraturę Europejską do oceny, czy dane ujawnione w aferze Pandora Papers wymagają konkretnych dochodzeń w ramach jej mandatu;

13. ubolewa nad faktem, że wielu polityków, w tym unijnych decydentów wysokiego szczebla, również znalazło się w dokumentach Pandora Papers, i wzywa władze zainteresowanych państw członkowskich do przeprowadzenia odpowiednich dochodzeń w sprawie wszelkich nadużyć; ubolewa w szczególności, że w dokumentach Pandora Papers wspomina się w kontekście związków z transakcjami offshore takich polityków jak premier Czech Andrej Babiš i prezydent Cypru Nicos Anastasiades, którzy zasiadają w Radzie Europejskiej, a także holenderski minister finansów Wopke Hoekstra, prezydent Azerbejdżanu Ilham Alijew, były premier Wielkiej Brytanii Tony Blair, prezydent Czarnogóry Milo Đukanović, jak również były maltański minister i były komisarz UE John Dalli;

14. podkreśla znaczenie zagwarantowania wysokich standardów prawości, uczciwości i odpowiedzialności wśród urzędników publicznych w UE; wzywa państwa członkowskie, aby zgodnie z zaleceniami Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji zapewniły środki i systemy zobowiązujące urzędników publicznych do zgłaszania swojej działalności zewnętrznej, zatrudnienia, inwestycji, aktywów oraz prezentów lub korzyści o znacznej wartości, które mogą prowadzić do konfliktu interesów w kontekście sprawowania przez nich funkcji urzędników publicznych; przypomina, że posłowie do Parlamentu Europejskiego już ujawniają informacje na temat interesów finansowych; wzywa w szczególności polityków, aby w przypadku braku obowiązkowych środków dobrowolnie ujawnili wszelkie udziały w firmach przykrywkach; podkreśla, że deklaracje te mają charakter prewencyjny i mają na celu wspieranie przejrzystości i uczciwości w sferze publicznej oraz że nie należy ich interpretować jako narzędzie piętnowania polityków jako osób zaangażowanych w działalność przestępczą;

15. apeluje do państw członkowskich i światowych liderów zebranych na forum międzyrządowym grupy G20 bądź działających w kontekście otwartych ram OECD oraz na forum ONZ o podjęcie efektywnych środków w celu położenia kresu rajom podatkowym i ich modelowi operacyjnemu poprzez skuteczne zakazanie firm przykrywek (firm bez wartości ekonomicznej, których jedynym celem jest unikanie podatków lub innych przepisów) dzięki wprowadzeniu szczegółowych obowiązkowych kryteriów przejrzystości i działalności gospodarczej, aby uniemożliwić korzystanie z takich firm i zakazać innych form tajemnicy finansowej, a także apeluje o uzgodnienie i szybkie wdrożenie minimalnej skutecznej stawki podatku od osób prawnych, a zarazem dalsze rozszerzenie i usprawnianie globalnej automatycznej i obowiązkowej wymiany informacji na temat wszelkich form udziałów prywatnych;

16. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że 136 jurysdykcji uczestniczących w otwartych ramach OECD/G20 w zakresie BEPS podpisało oświadczenie w sprawie dwufilarowego rozwiązania problemów podatkowych wynikających z cyfryzacji gospodarki, a tym samym zgodziło się na fundamentalną reformę międzynarodowych przepisów podatkowych;

17. zwraca uwagę, że po wdrożeniu porozumienie to zapewni sprawiedliwszy podział zysków i praw podatkowych między kraje w odniesieniu do największych i najbardziej rentownych korporacji wielonarodowych oraz wprowadzi globalną minimalną efektywną stawkę podatku od osób prawnych na poziomie 15 %, mającą zastosowanie do przedsiębiorstw, których roczny dochód przekracza 750 mln EUR;

18. ponownie podkreśla znaczenie wielostronnych działań i międzynarodowej koordynacji w walce z uchylaniem się od opodatkowania, unikaniem opodatkowania i agresywnym planowaniem podatkowym;

Czwartek, 21 października 2021 r.

19. wzywa przywódców G20, którzy zgromadzą się w Rzymie w dniach 30–31 października 2021 r., aby upoważnili OECD do wystąpienia z nową globalną inicjatywą na rzecz przeglądu automatycznej wymiany informacji i wzmocnienia globalnego zarządzania egzekwowaniem norm w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy;

20. przypomina o uniwersalnych zasadach sprawiedliwości, przejrzystości i współpracy w dziedzinie opodatkowania; ponawia apel do państw członkowskich o uproszczenie systemów podatkowych w celu zapewnienia bardziej sprawiedliwego opodatkowania, pewności podatkowej i inwestycji w realną gospodarkę oraz złagodzenia presji na organy podatkowe, które nie oszczędzają środków, aby zwalczać uchylanie się od opodatkowania i unikanie opodatkowania;

Aktualna sytuacja w zakresie egzekwowania przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w UE, przejrzystości przedsiębiorstw i wymiany informacji

21. zauważa, że UE posiada już jedno z najwyższych na świecie standardów prawnych w zakresie przejrzystości przedsiębiorstw; podkreśla jednak, że standardy te są nadal niewystarczające z uwagi na rosnącą mobilność kapitału, osób i aktywów, szybki rozwój finansowania cyfrowego oraz coraz bardziej wyrafinowane środki ochrony własności aktywów;

22. podkreśla, że w szczególności piąta dyrektywa w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy zobowiązuje państwa członkowskie do utworzenia rejestrów beneficjentów rzeczywistych wszystkich podmiotów prawnych mających siedzibę w UE, w tym trustów, oraz zapewnia publiczny dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych dotyczących większości struktur korporacyjnych;

23. odnotowuje prowadzone przez UE ciągłe przeglądy obowiązujących przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy, transgranicznym oszustwom podatkowym, uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania, które mają pozytywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie jednolitego rynku oraz na ochronę bazy podatkowej i dochodów podatkowych państw członkowskich, co jest warunkiem wstępnym tworzenia miejsc pracy, wzrostu gospodarczego, a zwłaszcza odbudowy gospodarki UE po pandemii COVID-19;

24. podkreśla, że zgodnie z prawem UE państwa członkowskie muszą wymagać, aby informacje przechowywane w rejestrach były odpowiednie, dokładne i aktualne, a ponadto muszą wprowadzić w tym celu mechanizmy weryfikacji, w tym obowiązek zgłaszania rozbieżności przez właściwe organy; podkreśla potrzebę zadbania o to, by właściwe organy państw członkowskich posiadały odpowiednie zasoby umożliwiające weryfikację informacji o beneficjentach rzeczywistych znajdujących się w rejestrach oraz by stosowano skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające środki lub sankcje w przypadkach, gdy podmioty prawne, trusty i inne rodzaje porozumień prawnych nie dostarczają odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji o beneficjentach rzeczywistych;

25. ponownie wzywa Komisję, aby rozwiązała problem braku w rejestrach krajowych wystarczających i dokładnych danych, za pomocą których można by identyfikować ostatecznych beneficjentów rzeczywistych, zwłaszcza gdy wykorzystywana jest sieć firm przykrywek;

26. zwraca uwagę, że afera Pandora Papers pokazuje, jak potrzebne są połączone i publicznie dostępne rejestry beneficjentów rzeczywistych trustów i podobnych porozumień, takich jak przedsiębiorstwa, oraz jak ogromne korzyści płyną z takich rejestrów, jeżeli chodzi o ściślejszą kontrolę i lepszą wzajemną weryfikację informacji przez dziennikarzy i społeczeństwo obywatelskie; podkreśla znaczenie takich rejestrów zawierających zharmonizowane dane nadające się do odczytu maszynowego oraz zapewniających funkcje wyszukiwania;

27. wyraża zaniepokojenie faktem, że – jak zostało to udokumentowane przez społeczeństwo obywatelskie⁽¹⁴⁾ – rok po terminie wdrożenia piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy dziewięć państw nie ustanowiło rejestrów publicznych, podczas gdy inne nałożyły geograficzne ograniczenia dostępu, co stanowi naruszenie przepisów UE; ubolewa ponadto, że – jak się wydaje – większość państw UE wprowadziła bariery, takie jak opłaty i obowiązek rejestracji, które choć wydają się zgodne z prawem UE, utrudniają wgląd do rejestrów; popiera wysiłki Komisji na rzecz pełnej transpozycji i egzekwowania piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy poprzez wszczęcie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego;

28. ubolewa nad opóźnieniem w ustanowieniu systemu integracji rejestrów beneficjentów rzeczywistych („BORIS”) z powodu trudności technicznych; przypomina Komisji i państwom członkowskim, że jest to wymóg prawny na mocy piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz że absolutnie niezbędne jest, aby informacje o beneficjentach rzeczywistych były dostępne dla jednostek analityki finansowej, organów ścigania, podmiotów

⁽¹⁴⁾ Transparency International, „Access denied? Availability and accessibility of beneficial ownership data in the European Union” [Odmowa dostępu? Dostępność danych o beneficjentach rzeczywistych w Unii Europejskiej], 26 maja 2021 r.

Czwartek, 21 października 2021 r.

zobowiązanych i ogółu społeczeństwa; ubolewa nad faktem, że niektóre państwa członkowskie podważają skuteczność systemu BORIS jeszcze przed jego wejściem w życie, opóźniając ustanowienie i sprawne funkcjonowanie krajowych rejestrów beneficjentów rzeczywistych, i wzywa wszystkie podmioty do pilnego zajęcia się tym opóźnieniem;

29. zauważa, że ujawnienie informacji przez OpenLux pokazało już, jakie są ograniczenia środków na rzecz przejrzystości i poziom wdrożenia publicznych rejestrów beneficjentów rzeczywistych w państwach członkowskich; zauważa ponadto, że w Pandora Papers wskazano przykłady osób, które obchodzą przepisy dotyczące przejrzystości własności rzeczywistej w państwach członkowskich;

30. ponownie podkreśla, że beneficjentami rzeczywistymi wpisanymi do rejestru powinny być osoby, które ostatecznie są właścicielami podmiotu prawnego lub go kontrolują, bezpośrednio lub pośrednio;

31. podkreśla złożoność transpozycji do prawa krajowego unijnych przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które do tej pory opierały się na minimalnej harmonizacji; ubolewa nad brakiem woli politycznej w niektórych państwach członkowskich, aby właściwie transponować i wdrażać przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; ubolewa, że liczne państwa członkowskie nie dotrzymały terminu transpozycji piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy wyznaczonego na 10 stycznia 2020 r., a także terminu ustanowienia do 10 stycznia 2020 r. rejestrów beneficjentów rzeczywistych dla podmiotów o charakterze korporacyjnym i innych podmiotów prawnych oraz do 10 marca 2020 r. – dla trustów i podobnych porozumień prawnych;

32. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje nowy pakiet dotyczący przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zaproponowany przez Komisję w lipcu 2021 r., w tym jednolity zbiór przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, a w szczególności nowe przepisy dotyczące przejrzystości własności rzeczywistej; oczekuje na współpracę nad wnioskami Komisji i podtrzymuje swoje zobowiązanie do dalszej poprawy norm dotyczących przejrzystości przedsiębiorstw w UE oraz skutecznego przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;

33. z zadowoleniem przyjmuje w szczególności fakt, że Komisja nałożyła na podmioty prawne spoza UE, które albo nawiązują stosunki biznesowe z podmiotem zobowiązanym z UE, albo nabywają nieruchomości w Unii, obowiązek rejestracji ich beneficjenta rzeczywistego w unijnych rejestrach beneficjentów rzeczywistych, zgodnie z wcześniejszymi apelami Parlamentu o takie środki w celu zlikwidowania poważnej luki w systemie;

34. podkreśla wniosek Komisji, aby zwrócić się do państw członkowskich o zapewnienie właściwym organom dostępu do istniejących rejestrów nieruchomości w celu zapewnienia terminowej identyfikacji każdej osoby fizycznej lub prawnej będącej właścicielem nieruchomości; z zadowoleniem przyjmuje ten wniosek i zobowiązuje się do pracy w ramach przyszłych procedur ustawodawczych w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w celu dalszego zwiększenia przejrzystości własności nieruchomości w UE, która pozostaje atrakcyjnym towarem umożliwiającym zamożnym klientom indywidualnym ochronę wartości aktywów, a przestępcom – pranie dochodów z nielegalnej działalności;

35. z zadowoleniem przyjmuje również wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia ogólnounijnego połączenia scentralizowanych automatycznych mechanizmów zawierających informacje o płatnościach i rachunkach bankowych za pośrednictwem jednego punktu dostępu, aby zapewnić organom ścigania i jednostkom analityki finansowej szybszy dostęp na różnych etapach dochodzenia do informacji finansowych, a także ułatwić współpracę transgraniczną, zgodnie z przepisami o ochronie danych;

36. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący ustanowienia nowego europejskiego urzędu ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy jako jednego organu nadzoru nad wybranymi podmiotami zobowiązanymi sektora finansowego oraz jako jednolitego mechanizmu koordynacji i wsparcia dla jednostek analityki finansowej w UE; podkreśla, że nowy urząd powinien otrzymać wyższy przydział środków budżetowych i dysponować odpowiednimi zasobami, aby wykonywać uprawnienia nadzorcze nad podmiotami finansowymi i sprawować skuteczny nadzór nad niefinansowymi podmiotami zobowiązanymi;

37. odnotowuje, że nowy urząd zostanie upoważniony do ustanowienia mechanizmu koordynacji między jednostkami analityki finansowej i zarządzania tym mechanizmem; wyraża zadowolenie z takiego rozwoju sytuacji i ma nadzieję, że nowy urząd odegra ważną rolę w usprawnieniu wymiany informacji i współpracy między jednostkami analityki finansowej;

Czwartek, 21 października 2021 r.

38. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, aby wprowadzić na szczeblu UE bardziej zharmonizowany zestaw skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji za niestosowanie się do przepisów w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
39. oczekuje ponadto na szybką publikację wniosku Komisji w sprawie przeciwdziałania wykorzystywaniu firm przykrywek do celów podatkowych; wzywa Komisję, aby nie ograniczała się do wymogów merytorycznych zawartych obecnie w unijnym wykazie jurysdykcji niechętnych współpracy („unijny wykaz”), lecz by opracowała solidne i progresywne wymogi dotyczące rzeczywistej istoty ekonomicznej transakcji; podkreśla, że podmioty te są często wykorzystywane do przekazywania pieniędzy do jurysdykcji o niskich stawkach podatkowych poprzez nieopodatkowane wypłaty dywidend, opłaty licencyjne lub odsetki;
40. ubolewa, że – pomimo wszystkich pozytywnych zmian i nadchodzących reform – w państwach członkowskich utrzymują się obecne luki prawne oraz rozbieżności i niespójności między sposobami wdrażania; podkreśla ponadto, że ograniczenia europejskich ram wymiany informacji wynikają częściowo z braku zasobów w administracjach podatkowych i jednostkach analityki finansowej; ponownie wskazuje na potrzebę lepszej współpracy między organami administracyjnymi, organami sądowymi i organami ścigania w UE;
41. nalega na państwa członkowskie, aby przeznaczyły odpowiednie zasoby na przetwarzanie i wymianę informacji za pośrednictwem jednostek analityki finansowej i całego systemu egzekwowania prawa; wzywa Komisję, aby oceniła, czy jednostki analityki finansowej dysponują wystarczającymi zasobami, żeby skutecznie radzić sobie z ryzykiem związanym z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
42. uważa, że należy dokładniej rozważyć inicjatywy, które mogłyby wzmocnić działania na szczeblu unijnym i krajowym mające przeciwdziałać praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, takie jak rozszerzenie kompetencji Prokuratury Europejskiej o ściganie przestępstw niezwiązanych z budżetem UE, rozszerzenie kompetencji Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz wzmocnienie istniejących agencji, takich jak Europol i Eurojust;
43. wzywa Europol do zacieśnienia współpracy z organami ścigania państw członkowskich w związku z dochodzeniami w sprawie przestępstw podatkowych;
44. zwraca uwagę na ustalenia i zalecenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym ETO nr 13/2021, według którego „działania UE na rzecz zwalczania prania pieniędzy w sektorze bankowym pozostają rozproszone i nie są wdrażane w wystarczającym stopniu”; ubolewa nad stwierdzonym przez ETO rozdrobnieniem instytucjonalnym i słabą koordynacją na szczeblu UE, jeśli chodzi o działania mające zapobiegać praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz podejmowanie działań w obszarach, w których zidentyfikowano ryzyko;
45. zauważa z zaniepokojeniem, że ocena transpozycji dyrektyw przez państwa członkowskie zajęła Komisji dużo czasu ze względu na niską jakość informacji przekazywanych przez niektóre państwa członkowskie i ograniczone zasoby w Komisji;
46. wyraża zadowolenie, że pracownicy Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) przeprowadzili szczegółowe postępowania wyjaśniające w sprawie potencjalnych naruszeń prawa UE, ale ubolewa nad nadmiernymi opóźnieniami w tym procesie; ubolewa, że EUNB nie wszczął więcej postępowań wyjaśniających z własnej inicjatywy; ubolewa, że Komisja nie ma wewnętrznych wytycznych dotyczących wystąpienia z wnioskiem do EUNB o wszczęcie postępowania wyjaśniającego;
47. jest głęboko zaniepokojony znalezionymi przez ETO dowodami na próby wywarcia presji na Radę Organów Nadzoru, która uczestniczyła w procesie opiniodawczym w związku z jednym z postępowań w sprawie naruszenia prawa UE; wzywa EUNB, aby zapobiegł dalszym próbom wywierania presji na członków zespołu prowadzącego postępowanie podczas ich obrad;
48. wzywa Komisję, EUNB i Europejski Bank Centralny do zajęcia się poruszonymi kwestiami i zaleceniami ETO w terminie wyznaczonym przez ETO;
49. ponawia swój apel do państw członkowskich o dopilnowanie, aby wszystkie istniejące programy obywatelstwa dla inwestorów lub ułatwień pobytowych dla inwestorów były przejrzyste i oparte na jasnych zasadach; wyraża zaniepokojenie, że wszystkie te programy mogły zwiększyć zagrożenie praniem pieniędzy i uchylaniem się od opodatkowania, a jednocześnie osłabić wzajemne zaufanie w strefie Schengen i strefie euro oraz integralność tych stref, a także stworzyć inne zagrożenia polityczne i gospodarcze oraz zagrożenia dla bezpieczeństwa dla Unii i jej państw członkowskich; wzywa Komisję, aby po wydaniu zaleceń przez Parlament jak najszybciej przedstawiła wnioski w celu uregulowania programów obywatelstwa dla inwestorów i ułatwień pobytowych dla inwestorów;

Czwartek, 21 października 2021 r.

50. wzywa Komisję, aby uwzględniła dane zawarte w Pandora Papers podczas sporządzania unijnego wykazu państw trzecich wysokiego ryzyka, w szczególności jurysdykcji, które służą jako ośrodki tworzenia spółek i które ułatwiają przestępstwa finansowe; przypomina, że w wykazie tym powinny znaleźć się państwa trzecie, które nie współpracują z państwami członkowskimi w ważnych europejskich dochodzeniach w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; podkreśla, że w UE należy oceniać państwa trzecie autonomicznie, bez ingerencji geopolitycznych, a przejrzystość własności rzeczywistej powinna stanowić jedno z najważniejszych kryteriów oceny państw trzecich;

51. zauważa z zaniepokojeniem, że z ujawnionych dokumentów wynika, że podmioty zobowiązane mogą nie zawsze dopełniać obowiązku zachowania zwiększonej należytej staranności wobec osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne, członków ich rodzin i bliskich współpracowników; apeluje do Komisji, aby oceniła, na ile skutecznie identyfikuje się osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne i zachowuje się zwiększoną należytą staranność oraz jakie przeszkody napotykają w tym zakresie podmioty zobowiązane; podkreśla znaczenie gromadzenia danych o tym, w jakim stopniu podmioty zobowiązane przestrzegają przepisów;

52. odnotowuje realizowane przez Radę Europy, na wniosek Komisji, badanie na temat oceny konkretnego wdrożenia i faktycznego stosowania czwartej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy w państwach członkowskich; wzywa Komisję, aby opublikowała sprawozdania Rady Europy z oceny państw członkowskich oraz zadbała o to, by w procesie oceny uczestniczyły organizacje społeczeństwa obywatelskiego;

Działania wymagane na arenie międzynarodowej

53. potępia to, że niektóre stany USA, takie jak Dakota Południowa, Alaska, Wyoming, Delaware i Nevada, stały się – obok znanych rajów podatkowych, ujawnionych wcześniej – centrami tajemnicy finansowej i korporacyjnej, co ujawniono w Pandora Papers; wzywa władze federalne i stanowe USA do podjęcia dalszych działań, aby zapewnić większą przejrzystość przedsiębiorstw, i do przystąpienia do wspólnego standardu do wymiany informacji (CRS), a tym samym do pełnej wymiany informacji z innymi krajami; przypomina, że w unijnym wykazie ocenia się, czy według Światowego Forum Przejrzystości i Wymiany Informacji do Celów Podatkowych dana jurysdykcja ma co najmniej ocenę „w dużej mierze spełnia” CRS; wzywa Radę, aby ponownie oceniła USA w ramach unijnego wykazu, szczególnie pod kątem kryteriów przejrzystości podatkowej;

54. podkreśla, że USA nie stosują obecnie CRS, standardu w zakresie automatycznej wymiany informacji o rachunkach finansowych między organami podatkowymi na szczeblu globalnym, opracowanego przez OECD w 2014 r.; zauważa w związku z tym, że USA pozostają daleko w tyle za resztą świata, jeśli chodzi o wspólne standardy wymiany informacji; uznaje, że USA odegrały czołową rolę w zwiększaniu przejrzystości, uchwalając ustawę o wypełnianiu obowiązków podatkowych w stosunku do rachunków posiadanych za granicą; ubolewa jednak nad ograniczeniami tego aktu pod względem wzajemności i jego skutkami ubocznymi dla tzw. Amerykanów z przypadku; ubolewa, że jak dotąd nie znaleziono trwałego rozwiązania na szczeblu europejskim; przypomina, że CRS – dla porównania – wymaga pełnej wzajemnej wymiany danych o rachunkach finansowych między jurysdykcjami uczestniczącymi w porozumieniu CRS; zauważa w związku z tym, że USA stają się ważnym krajem, który umożliwi obywatelom niebędącym obywatelami USA zachowanie tajemnicy finansowej dzięki dwóm głównym lukom: udostępnia się jedynie informacje na temat aktywów amerykańskich i nie wymienia się żadnych informacji o własności rzeczywistej;

55. z zadowoleniem przyjmuje niedawno przyjętą amerykańską ustawę o przejrzystości przedsiębiorstw, która nakłada na niektóre korporacje i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością obowiązek ujawniania organom ścigania i innym podmiotom, którym prawnie powierzono obowiązki w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, informacji na temat własności rzeczywistej; zauważa jednak, że nowe przepisy nie zapewniają pełnej przejrzystości przedsiębiorstw, zbliżonej do obecnego standardu w UE, a w szczególności nie obejmują trustów i podobnych porozumień ujawnionych w Pandora Papers;

56. z zadowoleniem przyjmuje ponadto opracowany w związku z Pandora Papers projekt amerykańskiej ustawy ustanawiającej nowe organy ds. przedsiębiorstw piorących pieniądze i stwarzających ryzyko dla bezpieczeństwa, która wymagałaby od Departamentu Skarbu USA sporządzenia nowych zasad należytej staranności dla amerykańskich pośredników ułatwiających przepływ zagranicznych aktywów do USA;

57. zauważa, że 9 i 10 grudnia 2021 r. USA będą gospodarzem szczytu na rzecz demokracji, w którego programie znajdzie się filar poświęcony walce z korupcją; wzywa rząd USA, aby skorzystał z tej okazji do ogłoszenia dalszych planowanych reform, które zagwarantują, że USA nie będą już wykorzystywane do prania nielegalnych środków finansowych i unikania opodatkowania;

Czwartek, 21 października 2021 r.

58. wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozpoczęcia w OECD nowych negocjacji z USA w celu osiągnięcia pełnej wzajemności we wspólnie uzgodnionych i udoskonalonych ramach CRS; podkreśla, że stanowiłoby to duży postęp i obniżyło koszty przestrzegania przepisów, które ponoszą instytucje finansowe, oraz znacznie zmniejszyłoby uciążliwą biurokrację;

59. podkreśla ponadto, że do CRS przystąpiły wszystkie państwa członkowskie; zauważa, że druga dyrektywa w sprawie współpracy administracyjnej (DAC2) posłużyła do tego, by od 2016 r. rozpocząć stosowanie CRS do wymiany informacji w UE; przypomina w związku z tym zalecenia zawarte w rezolucji z 16 września 2021 r. w sprawie wdrożenia wymogów UE dotyczących wymiany informacji podatkowych: postępy, wyciągnięte wnioski i przeszkody do pokonania; głęboko ubolewa, że wszystkie państwa członkowskie – z wyjątkiem Finlandii i Szwecji – odmówiły Parlamentowi dostępu do odpowiednich danych w celu oceny wdrożenia przepisów DAC; ubolewa, że Komisja nie przyznała Parlamentowi dostępu do danych znajdujących się w jej posiadaniu; zauważa, że odmowa ta nie koresponduje z apelami o większą przejrzystość i współpracę w kwestiach podatkowych;

60. uważa, że proces wzajemnej oceny w Grupie Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) jest kompleksowym instrumentem służącym do oceny stopnia wdrożenia zaleceń FATF oraz ogólnych wyników danego kraju w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy;

61. wzywa FATF, aby w toku trwającego przeglądu zalecenia 24 dotyczącego przejrzystości i własności rzeczywistej osób prawnych przyjęła publiczne udostępnianie rejestrów własności rzeczywistej za wymóg zgodności ze standardem, aby dopracowała definicję własności rzeczywistej w celu usunięcia wszelkich ewentualnych luk prawnych, wprowadziła zakaz posiadania pakietów akcji na okaziciela, zastrzyła wymogi wobec udziałowców nominowanych, a także zmusiła jurysdykcje przestrzegające przepisów, żeby zobowiązały zagraniczne spółki mające powiązania z danym państwem do stosowania takich samych przepisów dotyczących ujawniania informacji o własności rzeczywistej jak przepisy mające zastosowanie do spółek krajowych;

62. wzywa państwa członkowskie UE w FATF i Komisję do dopilnowania, aby na szczeblu globalnym UE mówiła jednym głosem w sprawie ram prawnych dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, oraz do dążenia do wspomnianych reform, aby wyrównać szanse w skali globalnej i skutecznie zakazać tajemnicy własności przedsiębiorstw, a jednocześnie promować bardziej odpowiedzialne i przejrzyste międzynarodowe ramy zarządzania w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy;

63. wzywa Komisję i państwa członkowskie UE w FATF, aby ponadto oceniły w trybie priorytetowym kraje, w których znajdują się ośrodki tworzenia spółek i w których organy międzynarodowe stwierdziły liczne braki w systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, ale FATF nie poddała ich jeszcze przeglądowi, ponieważ nie spełniały kryteriów pierwszeństwa Grupy ds. Przeglądu Współpracy Międzynarodowej FATF (ICRG);

64. zauważa, że ponad 1 500 nieruchomości w Zjednoczonym Królestwie o szacunkowej wartości przekraczającej 4 mld GBP zostało zakupionych przez tajnych właścicieli za pośrednictwem firm offshore; zauważa, że rząd Zjednoczonego Królestwa zobowiązał się do przyjęcia projektu przepisów z 2018 r. w celu ustanowienia publicznego rejestru beneficjentów rzeczywistych dla podmiotów zagranicznych posiadających nieruchomości w Zjednoczonym Królestwie;

65. podkreśla, że Pandora Papers ujawniły, że Zjednoczone Królestwo, poprzez terytoria zależne i terytoria zamorskie Korony Brytyjskiej, jest nadal wykorzystywane jako centrum służące unikaniu opodatkowania i prowadzeniu tajnych transakcji offshore; wzywa Komisję, aby określiła możliwe sposoby i środki zaradcze w celu zapewnienia współpracy i dostosowania standardów w obszarze opodatkowania i przeciwdziałania praniu pieniędzy, w tym poprzez powiązanie decyzji w sprawie równowagi w dziedzinie usług finansowych z przyjęciem standardów przejrzystości podatkowej i przeciwdziałania praniu pieniędzy równoważnych normom w UE;

Uregulowania dotyczące pośredników

66. ubolewa, że – podobnie jak w przypadku wcześniej wydobytych na światło dzienne dokumentów – Pandora Papers ujawniły, że 14 profesjonalnych dostawców usług korporacyjnych offshore, w tym kancelarie prawne, doradcy podatkowi i osoby zarządzające majątkiem, pomaga zamożnym klientom indywidualnym tworzyć struktury korporacyjne, które mają chronić ich aktywa, i jednocześnie dba o to, aby działalność ta pozostawała w granicach prawa;

Czwartek, 21 października 2021 r.

67. podkreśla, że zgodnie z międzynarodowymi standardami przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu sektor niefinansowy musi przestrzegać obowiązków w zakresie należytej staranności wobec klienta i zgłaszać organom podejrzaną działalność;

68. ubolewa, że wiele jurysdykcji, w tym w UE, od wielu lat nie spełnia podstawowych wymogów FATF dotyczących nakładania obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu na sektor pośredników niefinansowych, aby przeciwdziałać tworzeniu przez nich tajnych struktur;

69. zwraca uwagę, że samoregulacja i nadzór nad tymi zawodami nie są skuteczne, jeśli chodzi o zapewnienie przestrzegania prawa i karanie za jego naruszenie; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, aby nadać nowemu urzędowi ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy uprawnienia do koordynacji nadzoru nad sektorem niefinansowym, koordynacji wzajemnych ocen standardów i praktyk nadzorczych oraz zwracania się do organów nadzoru niefinansowego o zbadanie ewentualnych naruszeń wymogów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;

70. wzywa FATF, aby przeprowadziła w trybie priorytetowym horyzontalny przegląd wdrażania przez państwa standardów FATF dotyczących przedsiębiorstw i zawodów niefinansowych oraz zastosowała specjalny proces następczy, tak jak z powodzeniem zrobiła w przypadku inicjatywy w zakresie ustalania faktów dotyczących finansowania terroryzmu, z myślą o szybkim zwiększeniu zgodności z wymogami FATF w sektorze niefinansowym na całym świecie;

71. ponownie wyraża zaniepokojenie, że podmioty te często łączą usługi doradztwa prawnego, doradztwa podatkowego i audytu, kiedy udzielają porad zarówno klientom korporacyjnym, jak i organom publicznym; jest w związku z tym zaniepokojony, że zachęty ekonomiczne sprzyjające działaniu struktur unikania opodatkowania wspierają branżę usługodawców, która może również stać się ogniwem w procederze prania dochodów pochodzących z działalności przestępczej; ponawia swoje postulaty zawarte we wcześniejszych rezolucjach i zaleceniach⁽¹⁵⁾ na ten temat oraz zwraca się do Komisji i państw członkowskich o ocenę ram regulacyjnych mających zastosowanie do tych podmiotów, aby uniemożliwić dostęp do rynku osobom ułatwiającym unikanie opodatkowania, uchylanie się od opodatkowania i pranie pieniędzy; oczekuje poprawy ram prawnych dzięki przeprowadzeniu przez Komisję przeglądu dyrektywy w sprawie ustawowych badań sprawozdań finansowych;

72. przypomina, że DAC6 nakłada na pośredników obowiązek zgłaszania organom podatkowym systemów na podstawie cech rozpoznawczych, które wyraźnie wskazują na unikanie opodatkowania, zwłaszcza z uwagi na luki strukturalne w przepisach podatkowych;

73. wzywa Komisję, aby rozszerzyła wymogi sprawozdawczości przewidziane w DAC6 na uzgodnienia transgraniczne dotyczące zarządzania aktywami klientów będących osobami fizycznymi;

74. apeluje do Komisji, aby w przyszłym wniosku w sprawie DAC8 uwzględniła – oprócz innych wcześniejszych zaleceń dotyczących DAC3, przedstawionych w rezolucji Parlamentu w sprawie wdrożenia wymogów UE dotyczących wymiany informacji podatkowych – wymianę interpretacji indywidualnych prawa podatkowego dotyczących osób fizycznych, które to interpretacje często sporządzają pośrednicy, tak by ustalenia zamożnych klientów indywidualnych z organami podatkowymi państwa członkowskiego były udostępniane wszystkim państwom członkowskim;

75. podkreśla, że prawnicza tajemnica zawodowa nie może być wykorzystywana do ukrywania nielegalnych praktyk; zwraca uwagę na ustalenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka⁽¹⁶⁾ w jednej ze spraw, zgodnie z którymi poufność stosunków między prawnikiem a klientem oraz prawnicza tajemnica zawodowa nie przekreśla obowiązków zgłaszania podejrzeń w uzasadnionym celu zapobiegania działalności przestępczej oraz że zgłaszanie takich podejrzeń jest niezbędne do osiągnięcia tego celu;

76. ponownie wzywa Komisję, aby wydała wytyczne dla profesjonalistów dotyczące interpretacji i stosowania zasady prawniczej tajemnicy zawodowej oraz by wprowadziła wyraźny podział na tradycyjne doradztwo prawne i działalność prawników w charakterze operatorów finansowych, zgodnie z orzecznictwem sądów europejskich;

Reforma unijnego wykazu i polityka podatkowa

77. przypomina o negatywnych skutkach agresywnego planowania podatkowego, ponieważ prowadzi ono do erozji bazy podatkowej państw członkowskich i przenosi nieproporcjonalne obciążenia podatkowe na obywateli i przedsiębiorstwa – zwłaszcza MŚP – które przestrzegają przepisów podatkowych;

⁽¹⁵⁾ Zob. na przykład zalecenie PE z dnia 13 grudnia 2017 r. dla Rady i Komisji w następstwie dochodzenia w sprawie prania pieniędzy, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania, Dz.U. C 369 z 11.10.2018, s. 132.

⁽¹⁶⁾ Zob. wyrok z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie Michaud przeciwko Francji.

Czwartek, 21 października 2021 r.

78. podkreśla, że unikanie opodatkowania i uchylanie się od opodatkowania, a także systemy przenoszenia zysków, pozbawiły państwa i ludność zasobów niezbędnych do wsparcia rozwoju i sprawiedliwości społecznej oraz pozbawiły państwa zdolności finansowych potrzebnych do ich funkcjonowania;

79. podkreśla, że aby przeprowadzić przyszłe reformy legislacyjne polityki podatkowej niezbędne do skutecznego rozwiązania kwestii uwypuklonych w Pandora Papers, Komisja powinna zbadać wszystkie możliwości, jakie daje Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w tym art. 116, w celu zwiększenia skuteczności procesu decyzyjnego;

80. ubolewa, że unijny wykaz, nazywany również unijną czarną listą rajów podatkowych, pozostaje martwą literą prawa pomimo coraz większej liczby skandali podatkowych i niepokojących doniesień dziennikarzy i organizacji pozarządowych; ubolewa, że ministrowie finansów państw członkowskich nie przyjęli jeszcze na siebie indywidualnej i wspólnej odpowiedzialności za walkę z rajami podatkowymi, trustami i spółkami offshore, a zamiast tego starają się rozwinąć znaczenie istniejącej czarnej listy;

81. ubolewa w szczególności, że po ujawnieniu Pandora Papers Rada Ministrów Finansów UE na posiedzeniu 5 października 2021 r. postanowiła skrócić unijny wykaz rajów podatkowych i usunąć z niego karaibskie wyspy Anguillę i Dominikę, a także Seszele, o których była mowa w ujawnionych dokumentach i które pomimo niedawnego zatwierdzenia przez Światowe Forum drugiej rundy oceny wciąż jedynie częściowo przestrzegają międzynarodowego standardu przejrzystości i wymiany informacji na żądanie;

82. zauważa, że dwie trzecie firm przykrywek wymienionych w Pandora Papers znajduje się na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych, które nigdy nie znalazły się na unijnej czarnej liście (załącznik I do odpowiednich konkluzji Rady) i zostały usunięte z szarej listy (załącznik II) w lutym 2020 r.;

83. ponownie przypomina konkluzje i zalecenia zawarte w rezolucji z 21 stycznia 2021 r. w sprawie zmian w unijnym wykazie rajów podatkowych; apeluje o większą przejrzystość kryteriów stosowanych podczas sporządzania wykazu; uważa, że zmiany te należy przeprowadzić do końca 2021 r., aby uchronić UE przed wszelkim dalszym uszczupleniem dochodów podatkowych w okresie odbudowy po pandemii COVID-19;

84. ubolewa nad niechęcią Rady do uzgodnienia przyszłego kryterium przejrzystości w odniesieniu do ostatecznej własności rzeczywistej; wzywa Radę do pilnego uzgodnienia tego kryterium, zgodnie z przepisami DAC5;

85. ponawia apel o zaostrzenie kryteriów i zapewnienie lepszego wykonania zobowiązań odnoszących się do unijnego wykazu, w szczególności kryteriów dotyczących sprawiedliwego opodatkowania, zgodnie z którymi „jurysdykcja nie powinna wspierać struktur typu offshore ani uzgodnień mających przyciągać zyski, które nie odzwierciedlają rzeczywistej działalności gospodarczej w danej jurysdykcji”; przypomina swój postulat, aby oceniać i monitorować również systemy podatkowe w UE, a tym samym zreformować – według tych samych kryteriów co unijny wykaz – politykę UE dotyczącą szkodliwych praktyk podatkowych oraz kodeks postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej, który powinien stać się wiążący; apeluje w szczególności, aby wprowadzić minimalny poziom istoty ekonomicznej transakcji jako kryterium definiowania rajów podatkowych, odpowiednie sankcje oraz minimalne skuteczne opodatkowanie według uzgodnionej na szczeblu międzynarodowym minimalnej efektywnej stawki opodatkowania przewidzianej w filarze II otwartych ram, a także rozszerzyć zakres kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej o preferencyjne systemy podatku dochodowego od osób fizycznych, żeby objąć nim specjalne systemy uzyskiwania obywatelstwa lub środki mające przyciągać bardzo mobilne zamożne osoby fizyczne i cyfrowych nomadów, mogące prowadzić do znacznych zakłóceń jednolitego rynku;

86. zauważa, że umieszczenie państw trzecich w unijnym wykazie ma niewiele bezpośrednich i wiążących skutków; uważa, że umieszczenie na unijnej czarnej liście powinno wiązać się z sankcjami o skutecznym efekcie odstrasającym oraz że zmieniony wykaz powinien być powiązany z systemem sankcji;

87. przypomina, że w toku europejskiego semestru Komisja skrytykowała niektóre państwa członkowskie za wady w systemach podatkowych ułatwiających agresywne planowanie podatkowe;

88. wzywa Komisję, aby przedstawiła wniosek w sprawie zreformowanego kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej, inspirowany niedawnymi propozycjami nakreślonymi w rezolucji Parlamentu z 7 października 2021 r. w sprawie reformy polityki UE w zakresie szkodliwych praktyk podatkowych (w tym reformy Grupy ds. Kodeksu Postępowania);

Czwartek, 21 października 2021 r.

89. wyraża zadowolenie, że Komisja zamierza zaproponować dyrektywę w sprawie wspólnego ogólnounijnego systemu podatku u źródła od wypłaty dywidend lub odsetek; podkreśla, że do czasu wprowadzenia wspólnego systemu państwa członkowskie mogą podejmować uzasadnione środki zaradcze w celu ochrony swojej bazy podatkowej;

o

o o

90. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie, Komisji i Grupie Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.
